

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
 ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
 3124, 3125, 3126
 Inzeratni oddelek: Ljubljana, Seien-
 burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492
 Podružnica Maribor: Gosposka ulica
 št. 11 — Telefon št. 2455
 Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
 Telefon št. 190
 Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
 ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
 Wien št. 105.241.

JUTRO

Izaja vsak dan razen ponedeljka
 Naročnina znaša mesečno Din 25.—
 Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
 Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Telefon
 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
 Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
 Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
 Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Sprememba v Angliji

Čudno je, ali resnično, da se veliki zgodovinski dogodki sodobnikom, ki jih doživljajo, navadno ne zde prav nič veliki. Ko se je ob zaključku svetovne vojne izvršil največji prevrat, kar jih pozna zgodovina, je le malokdo občutil vso velikost tistih časov. Dogodki so se vrstili kakor da so sami po sebi umevni in kot take so jih ljudje tudi sprejemali.

Slično je tudi te dni z odstopom angleškega kralja. Res ta dogodek ni tako dalekosežen, da bi ga bilo primerjati s spremembami, ki jih je prinesla velika vojna, brez dvoma pa pomenja dogodek svetovnega pomena. Saj prestovoljno zapuščanje svoje mesto vladar najmočnejšega in največjega imperija in povrh vladar, ki je bil sprejet ob svojem nastopu s takimi splošnimi simpatijami ne le svojega, temveč tudi drugih narodov, kakor se je to doslej zgodilo še prav redkemu državnemu poglavarju. Prav zaradi tega predstavlja odstop kralja Edvarda za Anglijo mnogo težji udarec, kakor bi ga pomenila sprememba na prestolu v drugačnih okoliščinah, in je v zgodovinah narodov težko najti enak primer.

Da odstopajo člani vladajočih rodbin in se odrekajo vsem svojim pravicam in častem, da lahko slede klicu svojega srca, to ni ničesar izrednega in poznamo vse polno takih primerov. Bolj redki pa so primeri, da se umakne v zasebno življenje aktivni vladar velike in močnejše države, pa še tako priljubljen in popularen povrh. Angleška zgodovina takega dogodka še ne beleži. Zato je razumljivo, da se angleška javnost ni mogla sprijazniti z mislijo Edvardove abdikacije in da je vse do zadnjega trenutka vztrajala na svoji zahtevi, naj se najde izhod, ki bi to preprečil, pa čeprav je bilo že skoro jasno, da takega izhoda ni.

In vendar se je ves odpor poleg, ko je bil odstop kralja Edvarda izvršen. Da, celo one množice, ki so mu poprej prireale navdušene ovacije, da bi ga odvrnile od odstopa, so si olajšano odahle. Prevladal je zdravi angleški instinkt, ki je spoznal, da je ta rešitev za državo in s tem tudi za narod najboljša. Saj je presekala hudo krizo, ki se je začela razvijati v že zelo nevarno smer, ko so mnogi že občutili, da je vsaka rešitev boljša od zavlačevanja. Pokazalo se je tudi, da je ta rešitev najbolj v skladu z angleško mentaliteto. Krona, simbol britanskega imperija, katere ugled je v zadnjih letih še posebno narasel, je šla iz boja nedotaknjena. Edvard je znova pokazal, da mu je angleško gentlemanstvo v krvi in da je res mož, kakršnega so njegovi narod. Ljubili in spoštovali. In angleška demokracija se je v težki preizkušnji zopet enkrat izkazala ter se še globlje zasidrala v ljudstvu, kajti brez dvoma je, da spada med prve naloge vsake demokracije, čuvati ugled in avtoriteto narodne skupnosti in njenega predstavnika.

Poročila, ki prihajajo iz Londona, potrjujejo, da je zadovoljstvo angleškega naroda splošno. Celotno najbolj goreči in navdušeni prijatelji kralja Edvarda VIII., ki so videli v njem enega največjih bodočih angleških monarhov in ki so se zato na vse mogoče načine trudili, da bi preprečili njegovo odpoved, se udajajo spoznanju, da je bilo kraljevo postopanje prav tako dobro, kakor je bilo modro zadržanje ministrskega predsednika Baldwin. Nastop novega kralja pa je bil pozdravljen z navdušenjem, ki potrjuje Baldwinove besede, da ne bo angleška krona utrpela zaradi Edvardove epizode nikake izgube na ugledu in sijaju.

Poslovilni govor, ki ga je imel v petek ponoči kralj Edvard po radiu in ki so ga poslušali nešteti milijoni po vsem svetu, je bil tako človeško tople in obenem tako prepričujoč, da je angleškemu narodu odstopivšega kralja še bolj vtisnil v prijazen spomin. Priprosto je Edvard, sedaj vojvoda Windsorski, razložil tragično dilemo, v kateri se je nahajal in priznal, da bi bil nesrečen, ako bi ne mogel imeti ob sebi življenjske družice, ki si jo je bil izvolil. V takem položaju bi se ne čutil dolarskega težkim nalogom britanskega vladarja, pa je rajši izjavil konsekvence in se umaknil. V enako toplih besedah je govoril o svojem nasledniku in bratu, sedanjem kralju Juriju, kateremu je kot prvi prisegel zvestobo in poslušnost. Prosil je prebivalstvo britanskih držav, naj se oklene kralja Jurija z enako ljubeznijo in zaupanjem, kakršno je gojilo napram njemu.

Vse kaže, da se bo res tako zgodilo. Poročila iz Anglije in dominionov pričajo, da stopajo čedalje bolj v ozadje sentimentalni momenti, ki so v razpletu krize igrali nedvomno zelo veliko vlogo. Javlja se trezna presoja položaja, ki jo dviga zaupanje v novega vladarja, kralja Jurija VI. V njem vidijo Angličje predstavnika prave monarhične tradicije, kakršna sta v Angliji zakonitost zlasti slavna kraljica Viktorija in njen nečak Jurij V., oče kralja Edvarda in

Jurij VI. — novi angleški kralj

Dosedanji vojvoda Yorški je bil včeraj kot kralj Jurij VI svečano po prastarih običajih proglašen za novega vladarja

London, 12. decembra. br. Z današnjo proklamacijo po prastarem običaju je postal dosedanji vojvoda Yorški pravno veljavni vladar prostranega britanskega imperija. K tej zgodovinski svečanosti se je zbralo v Londonu mnogo odličnikov, od blizu in daleč pa so prihitele nepregledne množice, ki so že od ranega jutra oblegale vse kraje, kjer so pozneje uradno proglasili, da je zaradi odstopa kralja Edvarda VIII., zasedel izpraznjeni prestol največje države vojvoda Yorški kot kralj Jurij VI. Največje množice so se zbrale pred prinčevim dvorcem in kraljevo palačo, ki je bila za današnji zgodovinski dan primerno okrašena z zlatimi zavesami in skratnimi preprogami. Pred palačo sta se razvrstili konjenici in pehota kraljeve garde. Okrog palače pa mnogostevilne delegacije vseh vrst orožja angleške vojske, mornarice in letalstva.

Svečana proglasitev

Ze kmalu po 11. ugodno se so začeli v kraljevi palači zbirati člani kronskega sveta in ostali odličniki, ki prisostvujejo po prastarem običaju njegovim sejem. Poleg članov tajnega sveta pripadajo kronskega svetu visoki komisarji dominionov in Indije ter člani kraljevske rodbine. Na seji je bil najprej sestavljen državni akt o proglasitvi novega kralja, nakar je poseben glasnik odšel v prinčev dvorec in pozval vojvoda Yorškega v palačo. Ob 12.30 se je vojvoda Yorški s predpisanim spremetvom podal na sejo kronskega sveta. Na poti so ga pozdravljale velike množice, ki so mu prirele navdušene ovacije. Ko je stopil vojvoda Yorški pred kronske svet, je predsednik kronskega sveta prečital naslednjo izjavo:

Tu prisotni so se zbrali, da razglasijo in proglasijo soglasno in prisrčno, da je visokorodni princ Albert Friderik Artur Jurij postal po milosti božji naš edini zakonski i pravomočni gospodar Jurij VI., kralj Velike Britanije, Irske in britanskih dominionov onstran morja, in cesar Indije, ki smo mu dolžni popolno zvestobo in pokorščino z vso našo ponižno ljubeznijo.

Člani kronskega sveta so nato kot prvi prisegli novemu kralju zvestobo.

Kralj Jurij VI. je zatem podal običajno zaobljubo, da bo vselej in povsod čval koristil in dobro države in narodov britanskega imperija ter zvesto vršil svoje vladarske dolžnosti strogo po ustavi in državnih zakonih.

Prve audience in prvi obiski

Sledile so prve audience, s čimer se je začelo vladarsko poslovanje novega kralja. Prvi je bil sprejet notranji minister sir John Simon, nato pa lordski predsednik državnega sveta Ramsay MacDonald, ki mu je kralj sporočil svojo željo, naj se priprave za kronanje nemoteno nadaljujejo in da se naj kronanje izvrši 12. maja prihodnjega leta, kakor je bilo določeno že za vladanja kralja Edvarda VIII.

Takoj nato so se poklonili novemu vladarju predstavniki dominionov, nakar je kralj med burnimi ovacijami zbranih množic odšel v buckinghamsko palačo, kjer je obiskal kraljico mater Mary, nato pa se vrnil v svojo rezidenco. Vse ulice, kjer se je vozil kralj, so bile nabito polne občinstva, ki ga je prisrčno pozdravljalo in neprestano prenevalo državno himno.

Proklamacija narodu

Takoj nato je sledila običajna ceremonijalna proklamacija novega kralja po mestu. Točno ob 15. je stopil na balkon Saint-jameske palače dvorni glasnik v spremstvu 12. heroldov. Na znak fanfar je zavladala tišina, v kateri je dvorni glasnik s povzdignjenim glasom prečital zbranimu narodu naslednjo proklamacijo:

»Ker se je naš močnejši in slavni vladar in gospodar kralj Edvard VIII. po svoji svobodni volji in s pristankom narodnega predstavništva prostovoljno odrekel prestolu in Irskega cesarskega krona Velike Britanije in pravega pravnega nasledstva na visokega in močnejšega princa Alberta Friderika Arturja Jurija. Zato smo se zbrali mi duhovni in posvetni lordi tega kraljestva skupaj z lordi tajnega sveta ter s številom drugih gentlemanov, z županom in mestnimi svetniki in prebivalci Londona sklenili soglasno in pristali vsi z besedami in srcem, da objavimo in proglasimo:

Visokorodni in močnejši princ Albert Friderik Artur Jurij je postal po odstopu kralja Edvarda VIII. naš edini zakoniti in pravomočni gospodar Jurij VI., po milosti božji kralj Velike Britanije, Irske in britanskih dominionov onstran morja, cesar Indije. S tem sporočamo to dejstvo in prav

Jurija VI. Ni dvoma, da si bo tudi novi kralj kmalu usvojil srca svojih narodov, Anglija pa se bo po prestani krizi zopet lahko posvetila nalogam, ki jo čakajo. In te niso majhne.

tako našo stalno poslušnost z vso našo srčno in ponižno ljubeznijo. Prosimo boga, po čigar volji vladajo kralji in kraljice, naj blagoslovi kralja Jurija VI., da bi nam vladal dolga srečna leta.

Velike manifestacije

Množica je poslušala odkritih glav proklamacijo. Ko je glasnik končal, so zaorili po trgu in sosednih ulicah gromki vzkliki novemu kralju. Godba je zasvirala državno himno, ki jo je pela vsa množica. V istem trenutku je zagrmelo 21 topovskih streljav in so zazvonili v pozdrav novemu kralju vsi zvonovi londonskih cerkva, na palači, ki je bila doslej dom vojvode Yorškega, pa je zaplapolala kraljeva standarta. Ko se je dvignila kraljeva standarta, je častna četa pred dvorcem oddala častno salvo, nad dvorcem pa so se pojavila mnogostevilna vojaška letala in metala na dvorec in ulice male zastavice in šopke cvetja. Ovacije se dosegale vrhuncem, ko se je na ballonu palače pojavil novi kralj in se s pokloni zahvalil množici za ovacije.

Nato je 12 plemičev v starinskih oblekah v spremstvu oddelka heroldov krenilo v notranje mesto, da po starinskih predpisih na določenih krajih objavijo, da je zasedel prestol novi kralj. V spredu je bila tudi državna kočija, v kateri se je kot zastopnik kralja vozil glavni komornik markiz Col Mondley.

„Vstop v London“

Na meji starega in novega mesta pri Temple-baru, kjer je vhod v City of London, je bila cesta zaprta z rdečim svetilnim trakom. Tu so čakali spreved londonski župan, najvišji londonski sodnik in 12 zastopnikov meščanstva. Ko se je spreved ustavil, je vprašal londonskega župana: »Kaj hočete v našem mestu?« Dvorni glasnik je na to vprašanje odgovoril: »Mi smo glasniki Njegovoga Velikanstva« ter zahtevali vstop v mesto, da proglasimo kralja za vladarja. Londonski župan je nato po »posvetu« z zastopniki meščanstva »odprl mestna vrata« s tem, da je prezel trak.

V spremstvu župana so nato kraljevi glasniki krenili k mestni hiši in tu pred špalirjem kraljeve garde in odposlanitev vseh edinic londonske garnizije prečitali proklamacijo, nakar je godba zasvirala državno himno. Ista ceremonija se je nato ponovila pred borzo in še na dveh mestih. Z izvršitvijo teh ceremonij, ki so jih prenašale vse angleške radijske postaje in so jih poslušali istočasno po vsem britanskem imperiju, je postal vojvoda Yorški pravomočni vladar imperija kot kralj Jurij VI.

Svečani seji zbornic

Istočasno s proklamacijo po ulicah Londona je bila izvršena tudi proklamacija v obeh zbornicah, ki sta se ob 15. sestali s svečani seji. V obeh zbornicah je bila najprej prečitana proklamacija vojvode Yorškega za kralja Jurija VI., nato pa sta bili sprejeti resoluciji, v katerih obe zbornici čestitata novemu kralju. Sledila je zaprisega članov lordske in poslanske

zbornice po posebnem, starem ceremonijalu. Danes je priseglo 100 članov spodnje zbornice, ostali pa bodo prisegli v ponedeljek, nakar bodo seje obeh zbornic odgodene preko božičnih in novoletnih praznikov.

Kraljeva poslanica vojski in mornarici

London, 12. decembra. br. Kralj Jurij VI. je po starem običaju izdal posebno poslanico za vojsko, mornarico letalstvo in uradništvo. V tej poslanici naglašja, da se s por

Irska priznala novega kralja

šla pa je pri tem korak naprej v svoji osamosvojitvi in si vzela popoln položaj dominiona

Dublin, 12. decembra. br. Irski parlament je danes s 96 glasovi proti 6 sprejel zakon, s katerim je pristal na odstop kralja Edvarda VIII. in priznal za kralja vojvoda Yorškega kot kralja Jurija VI.

Dublin, 12. decembra. Irskega parlamentu je bil danes predložen zakonski načrt, ki vsebuje priznanje kralja Jurija, a obenem predvideva ukinitve mesta generalnega guvernerja in odstranitev kraljevega imena pri vseh aktih notranje uprave svobodne irske države. Zakon pravi v svojem uvodu: »Dokler je svobodna irska država zvezana z Avstralijo, Kanado, Veliko Britanijo, Novo Zelandijo in Južno Afriko in dokler narodi teh držav priznavajo kralja glede imenovanja diplomatskih in konzularnih zastopnikov in glede sklepanja mednarodnih dogovorov, je na ta način priznani kralj pooblaščen, da zastopa za enake svrhe tudi svobodno irsko državo.«

S sprejemom tega zakona bo imele svobodna irska država republikansko obliko vlade glede na notranje stvari, čeprav bo ohranila zvezo s krono glede zunanjih stvari. Generalni guverner je nocoj podpisal

Kralj Edvard odšel

Sredi noči je zapustil svojo dosedanjo prestolnico

London, 12. decembra. br. Po poslovilnem govoru, ki ga je imel snoči po radiju, se je bivši kralj Edvard podal v palačo Windsor, kjer so se zbrali vsi člani kraljeve rodbine k poslovilni večerji. Po večerji se je Edvard prisrčno poslovil ter se jim zahvalil za vso tolažbo in podporo, ki so mu jo izkazali v teh zgodovinskih dneh, nato pa se je odpravil v dvorec Belvedere, kjer so se že izvršile zadnje priprave za njegov odhod v inozemstvo. Kmalu po polnoči je krenil iz dvorca Belvedere osebni avtomobil bivšega kralja. Okna na avtomobilu so bila zastrita. Za njim sta vozila še dva druga avtomobila in tovorni avto s priljago.

Avtomobili so peljali naravnost v vojno pristanišče v Portsmouthu, kjer je bilo že vse pripravljeno. Ker čas odhoda bivšega kralja ni bil znan, tudi ni bilo nikjer občinstva. Zaradi pome ure je bilo tudi malo policijskih in vojaških straž. Avtomobili so se ustavili na samem pomolu, kjer so potekali izstopili. Bivšega kralja je spremljal njegov adjutant polkovnik Meg in njegov osebni sluga. Bivši kralj se je takoj podal v pisarno poveljnika vojne luke admirala Ficherja, nakar se je skupno z njim vkrcal na rušilec »Fury«, ki je čakal v luci. Rušilec je takoj dvignil sidra in okrog 3. ure krenil na odprto morje. Spremljati sta ga admiralska jaha »Euchantree« in rušilec »Wolfhound«.

Čilj potovanja dosej se ni znan in ga drže v najstrožji tajnosti. Po njih verjajah odpotuje kralj na francosko riviero, kjer se bo seetal z gospo Simpsonovo, po drugih verzijah pa se bo izkrcal v Italiji, odkoder bo nato skupno s svojo izvoljenko krenil v Švico ali pa kako drugo rimsko letovišče, da si po naporih in razburjanjih zadnjih dni odpočije in pozdravi svojo zrahljano živico.

Zastopniki oblastev so odšli, kordon mobilne garde je pa ostal poleg križarke »Wolfhound« in onemogočil pristop k temu delu nabrežja radovednežem, a tudi časopisnim poročevalcem in fotografom.

Vožnja preko Francije

Boulogne na morju, 12. decembra. A.A. (Havas) Ze ob 15. je na pomorski postaji Boulogne na morju vladala nenavadna živahnost. Opazili so razne ugledne osebnosti, med njimi podprefekta, župana mesta britanskega generalnega konzula in druge. Kmalu nato so prispeli večji oddelki mobilne garde in zavzeli mesta na nabrežju, da preprečijo dostop radovednežem. Ob 15.45 je britanski rušilec »Wolfhound« z bivšim kraljem Edvardom VIII. počasi priplul v pristanišče. Ob 16.05 je vojna ladja pristala na mestu, kjer običajno pristajajo ladje, ki vozijo med Boulognom in Folkestonom. Zastopniki oblasti so prihтели, da pozdravijo vojvoda Windsorskega, toda sporočili so jim, da potuje bivši kralj v strogem incognito in da noče nikogar sprejeti. Vojvoda Windsorski bo ostal na ladji do 20. ure, nato se bo po izkrcal in stopil v posebni vagon brzega vlaka, ki pelje v Basel.

Vojvoda Windsorski se odpelje najprej v Curih, nato pa najbrž v Avstrijo.

Naselitev v Avstriji?

Dunaj, 12. decembra. g. Pozno zvečer je bila tukaj razširjena vest, da bo bivši kralj Edvard prejel Bazlo pojutrišnjem prispel na Dunaj, od koder bo odpotoval na grad Enzesfeld pri St. Pöltenu, ki je last pariškega Rothschilda. Dalje se govori, da bo tudi ga. Simpsonova prišla na ta grad.

Ga Simpson si želi miru

Cannes, 12. decembra. A.A. Lord Brownlow je izjavil poročevalcem listov, da mu ni znano, kam je namenjen bivši kralj Edvard. Vse vesti o gibanju bivšega kralja je izvedel iz listov. Sfer in avto bivočega kralja se še zmerom nahajata v villi »Lou Vieux«. Ga. Simpsonova je v dobrem zdravstvenem stanju.

Nadalje je izjavil, da ga. Simpsonova ne misli dati nikake izjave in da se bo ponovno posvetila svojemu normalnemu življenju, kakor hitro se odlična novinarka, ki jo neprestano zasledujejo. Dodal je, da gospa ljubi Azurno obalo, kjer bi hotela živeti v miru kakor nekdo.

posom spominja, da je svojo prvo vojaško izobrazbo užival pri mornarici in služil kot oficir v mornarici v miru in vojski. Bil je priča velike pomorske bitke pri Skagenaku, kjer je britanska mornarica tako junaško čvala svojo tradicijo. Prepričan je, da bo tudi v bodoče hodila vedno po tej poti. O vojnem letalstvu pravi, da je več ko doraslo svoji nalogi, ter občuduje pogum in energijo, s katero ta vrsta državne obrambe vrši svoje tako številne in vedno težje naloge. Angleška vojska je bila vedno verna opona države in upa, da bo to ostala tudi v bodoče. Uradništvo poziva, da vestno kot doslej izpolnjuje svojo nalogo v dobrobit domovine.

Vojvoda Windsorski

London, 12. decembra. br. Kralj Jurij VI. je danes popoldne kot prvi državni akt podpisal ukaz, s katerim podeljuje bivšemu kralju Edvardu, ki je z abdikacijo izgubil tudi vse plemiške naslove in dohode, naslov vojvode Windsorskega s pripadajočimi vojvodskimi prejemki.

Irska priznala novega kralja

šla pa je pri tem korak naprej v svoji osamosvojitvi in si vzela popoln položaj dominiona

zadnji zakonski načrt, s katerim je odpravljena njegova lastna funkcija.

Ministrski predsednik De Valera je izjavil danes v parlamentu: »Mi želimo vseirsko republiko, vendar menim, da za ustanovitve take republike sedanjih trenutkov ni ugoden ker je združenih je 26 groh svobodne irske države. Vseirsko republiko želimo za vse nacionalno Irsko. Noben član britanske države ne more ugovarjati čisto notranje političnim in notranje ustavnopravnim izpremembam, ki jih imamo v načrtu. Angleška vlada ve, kaj nameravamo. V sedanjem trenutku moramo samo razjasniti naš ustavno pravni položaj in odstraniti, kar je bilo še davno le ustavnopravna fikcija. Nikakor pa ne nameravamo opustiti svojih vezi z britanskim imperijem. Tudi Angliji ne nameravamo zadati nobenega udara. V novi irski ustavi so razveljavljeni le oni členi, ki dajo kralju britanske države funkcije, po katerih dobiva pravico odločevanja v notranjih irskih zadevah. Svobodna irska država, to poudarjam še enkrat, odločno vztraja na svojo statutu kot enakopraven član bryanskega imperija.«

Kralj Edvard odšel

Sredi noči je zapustil svojo dosedanjo prestolnico

London, 12. decembra. br. Po poslovilnem govoru, ki ga je imel snoči po radiju, se je bivši kralj Edvard podal v palačo Windsor, kjer so se zbrali vsi člani kraljeve rodbine k poslovilni večerji. Po večerji se je Edvard prisrčno poslovil ter se jim zahvalil za vso tolažbo in podporo, ki so mu jo izkazali v teh zgodovinskih dneh, nato pa se je odpravil v dvorec Belvedere, kjer so se že izvršile zadnje priprave za njegov odhod v inozemstvo. Kmalu po polnoči je krenil iz dvorca Belvedere osebni avtomobil bivšega kralja. Okna na avtomobilu so bila zastrita. Za njim sta vozila še dva druga avtomobila in tovorni avto s priljago.

Avtomobili so peljali naravnost v vojno pristanišče v Portsmouthu, kjer je bilo že vse pripravljeno. Ker čas odhoda bivšega kralja ni bil znan, tudi ni bilo nikjer občinstva. Zaradi pome ure je bilo tudi malo policijskih in vojaških straž. Avtomobili so se ustavili na samem pomolu, kjer so potekali izstopili. Bivšega kralja je spremljal njegov adjutant polkovnik Meg in njegov osebni sluga. Bivši kralj se je takoj podal v pisarno poveljnika vojne luke admirala Ficherja, nakar se je skupno z njim vkrcal na rušilec »Fury«, ki je čakal v luci. Rušilec je takoj dvignil sidra in okrog 3. ure krenil na odprto morje. Spremljati sta ga admiralska jaha »Euchantree« in rušilec »Wolfhound«.

Čilj potovanja dosej se ni znan in ga drže v najstrožji tajnosti. Po njih verjajah odpotuje kralj na francosko riviero, kjer se bo seetal z gospo Simpsonovo, po drugih verzijah pa se bo izkrcal v Italiji, odkoder bo nato skupno s svojo izvoljenko krenil v Švico ali pa kako drugo rimsko letovišče, da si po naporih in razburjanjih zadnjih dni odpočije in pozdravi svojo zrahljano živico.

Vožnja preko Francije

Boulogne na morju, 12. decembra. A.A. (Havas) Ze ob 15. je na pomorski postaji Boulogne na morju vladala nenavadna živahnost. Opazili so razne ugledne osebnosti, med njimi podprefekta, župana mesta britanskega generalnega konzula in druge. Kmalu nato so prispeli večji oddelki mobilne garde in zavzeli mesta na nabrežju, da preprečijo dostop radovednežem. Ob 15.45 je britanski rušilec »Wolfhound« z bivšim kraljem Edvardom VIII. počasi priplul v pristanišče. Ob 16.05 je vojna ladja pristala na mestu, kjer običajno pristajajo ladje, ki vozijo med Boulognom in Folkestonom. Zastopniki oblasti so prihтели, da pozdravijo vojvoda Windsorskega, toda sporočili so jim, da potuje bivši kralj v strogem incognito in da noče nikogar sprejeti. Vojvoda Windsorski bo ostal na ladji do 20. ure, nato se bo po izkrcal in stopil v posebni vagon brzega vlaka, ki pelje v Basel.

Vojvoda Windsorski se odpelje najprej v Curih, nato pa najbrž v Avstrijo.

Naselitev v Avstriji?

Dunaj, 12. decembra. g. Pozno zvečer je bila tukaj razširjena vest, da bo bivši kralj Edvard prejel Bazlo pojutrišnjem prispel na Dunaj, od koder bo odpotoval na grad Enzesfeld pri St. Pöltenu, ki je last pariškega Rothschilda. Dalje se govori, da bo tudi ga. Simpsonova prišla na ta grad.

Ga Simpson si želi miru

Cannes, 12. decembra. A.A. Lord Brownlow je izjavil poročevalcem listov, da mu ni znano, kam je namenjen bivši kralj Edvard. Vse vesti o gibanju bivšega kralja je izvedel iz listov. Sfer in avto bivočega kralja se še zmerom nahajata v villi »Lou Vieux«. Ga. Simpsonova je v dobrem zdravstvenem stanju.

Nadalje je izjavil, da ga. Simpsonova ne misli dati nikake izjave in da se bo ponovno posvetila svojemu normalnemu življenju, kakor hitro se odlična novinarka, ki jo neprestano zasledujejo. Dodal je, da gospa ljubi Azurno obalo, kjer bi hotela živeti v miru kakor nekdo.

Seja narodne skupščine

Živahna verifikacijska debata o mandatih poslancev, ki naj pridejo v skupščino na mesta obsojenih poslancev

Beograd, 12. decembra. p. Današnja seja narodne skupščine je bila predvsem posvečena vprašanju verifikacije mandatov narodnih poslancev. Pri tem je mestoma prišlo do ostrih debat, tako da je moral predsednik Čirić neprestano intervenirati. Debata je trajala skoraj do 14. ure, a se še ni zaključila. Nadaljevala se bo v sredo, ko se skupščina zopet sestane.

Pred današnjo seja so se v kabinetu predsednika Čirića sestali žefi parlamentarnih skupin ter se sporazumeli o soglasni izvolitvi skupščinskih odborov za proučitev predloženih zakonskih načrtov.

Seja se je začela kmalu po 9. uri. K zapisniku sta se oglašala nar. posl. Voja Lazlji in Vojislav Došen. Slednji je zahteval, naj se v zapisniku zabeleži dve izjavi, ki ju je včeraj dal predsednik narodne skupščine Čirić. Predsednik je na to takoj odgovoril, da o slovenskih učiteljih ni ničesar dejal, pač pa da je res izrekel željo, naj bi ministri hitreje odgovarjali na interpelacije.

Poročilo verifikacijskega odbora, ki je predlagal, naj se mesto pokojnega nar. posl. Todorica Todorovića proglasi za poslanca njegovim namestnikom kmečki posestnik Stanko Čosić iz Krivlje, je bilo soglasno in brez debate odobreno. Predsednik Čirić je že navzočega Čosića takoj zaprisegel.

Interpelacije in predlogi

Narodni skupščini je bilo nato sporočenih več interpelacij, med drugimi tudi interpelacija narodnega poslanca Rajka Turka na finančnega ministra glede povziranja doklad državnim uslužbencom in upokojencem. Prečitana je bil akt kmetijskega ministra, ki prosi skupščino, naj bi skupščinski odbor za proučitev zakonskega načrta o gospodarskih zadrugah, ki je bil izvoljen že v preteklem zasedanju, nemudoma nadaljeval svoje delo in ga čim prej dovrši. Minister za socialno politiko zahteva, naj bi se čim prej sklical odbor za prehrano pasivnih krajev in v svrhu proučitve tozadevne uredbe z zakonsko veljavo. Predsednik Čirić je pozval oba odbora, naj zaključita svoje delo.

Predsednik je nato odgovoril na nekaj vprašanj posameznih narodnih poslancev, med drugimi tudi na vprašanje nar. posl. Rajka Turka zaradi preiskave, ki je bila izvršena v njegovem stanovanju. Dejal je, da je o tem vprašanju obvestil notranjega ministra in da bo odgovoril, ko bo od njega prejel točne podatke. Poslanec Turk se z odgovorom ni zadovoljil, ker mu predsednik ni odgovoril, kako namerava zaščititi imuniteto narodnega poslanca. Hkrati je zahteval, da se njegov protest predloži tudi imunitetnemu odboru narodne skupščine.

Osporjeni mandati novih poslancev

Narodna skupščina je potem prešla k dnevnemu redu. Najprej so razpravljali o predlogu verifikacijskega odbora glede nar. posl. Milana Mijića, nad katerega imetjega je bil proglašen konkurz. Večina verifikacijskega odbora se je postavila na stališče, da mandata ni mogoče razveljaviti, kerstečaj ni bil pravomočno in pravočasno odprt in zaradi tega prav ne obstoja. Za manjšino je poročal posl. Luka Šoškić, ki je obrazložil mnenje, da je bil stečaj redno odprt in da se mora mandat omenjenega narodnega poslanca razveljaviti. O tem se je takoj razvila daljša debata, vendar je bilo nazadnje z večino glasov sprejeto večinsko poročilo odbora.

Kot druga točka je bila na dnevnem redu poročilo verifikacijskega odbora o verifikaciji mandatov narodnih poslancev Sadifa Červinagića mesto nar. posl. Petra Ivanševića, ki je postal ban, Vasilija Kostića mesto pokojnega Uroša Stajića in Stojana Radenkovića mesto pokojnega Bogdana Milinčiča. Tudi o tem poročilo se je razvila v skupščini daljša debata posebno glede priznanja mandata Vasiliju Kostiću, o katerem se je manjšina verifikacijskega odbora postavila na stališče, da mu ne gre priznati mandata, ker je bil bolgarski podanik in celo bolgarski narodni poslanec ter vprašanje njegovega državljanstva še ni bilo definitivno urejeno. Poročevalec večine je menil, da je Kostić iz vasi, ki pripada srežu, ki je bil po mirovni pogodbi razdeljen v dva dela, od katerega je prvi pripadel naši državi. Kostić je bil tedaj dejanski poslanec za ta srež in ga je zastopal v sofijskem parlamentu. Poslanec je bil tudi še ob času, ko se je na novo določila meja med obema državama. Pripomniti pa je treba, da je bil kot bolgarski narodni poslanec član poslanskega kluba, ki ga je vodil pokojni Stamboliski. Pozneje je uredil svoj položaj in kakor kažejo akti notranjega ministristva, je sedaj naš državljani. Poročevalec majšine nar. posl. Rašović pa se je skliceval na podatke sreskega načelstva dotičnega sreža, po katerih je Vasilij Kostić bolgarski državljani in njegov položaj še ni bil definitivno urejen. Predlagal je, da bi se verifikacija mandata odgodila, dokler ne bi notranje ministristvo skupščini predložilo točne informacije. Posl. Jeremija Protić je izjavil, da je bil za časa razmejitve med Jugoslavijo in Bolgarijo upravnih uradnikov v našem notranjem ministristvu in da mu je znano, da je Vasilije Kostić tedaj optiral za bolgarsko državljanstvo. Zahteval je, da bi se o celi zadevi uvedla anketa. Posl. Ješević je trdil, da je Vasilije Kostić vprašanje državljanstva že docela uredil, da ima sina, ki je naš rezervni oficir in da so njegove hčere poročene z našimi državnimi uradniki. Njegova vas je po razmejitvi pripadla Jugoslaviji in s tem tudi on. Po mirovni pogodbi je postal naš državljani. Z glasovi večine so bili sprejeti vsi predlogi verifikacijskega odbora.

Nasledniki obsojenih poslancev

Posebej je bilo na dnevnem redu tudi poročilo verifikacijskega odbora o verifikaciji mandatov narodnim poslancem Simi Andonoviću, dr. Jovanu Sjakareviću, Milenku Zdravkoviću in Ljubomiru Djokiću namesto obsojenih narodnih poslancev Damjana Arnautovića, Vasilija Trbića, Dragiša Stojadinovića. Odbor je predlagal verifikacijo, poročevalec manjšine posl. Rašović pa je z daljšim govorom nastopil proti. V svojem govoru je razpravljal tudi o obsodi omenjenih narodnih poslancev. Prišlo je do prepiranja, ker ga je več narodnih poslancev prekinilo. Predsednik ga je opozoril naj se ne oddaljuje od predmeta in naj ne inscenira politične debate. Opozicijski poslanci pa so ugovarjali, da je verifikacijska debata vendarle povsem političnega značaja. Prerekanje se je še nekaj časa nadaljevalo in je prišlo med drugimi tudi do kontroverze med ministrom dr. Krekom in posl. dr. Vukanovićem. Slednjega in posl. Mravljeja je predsednik pozval k redu, ter jima zagrozil, da ju bo izključil od seje.

Po govoru posl. Rašovića sta se oglašala v osebni zadevi še ministri Djura Janković in posl. Zivota Milanović, dr. Baričević pa je dokazoval, da je verifikacijska debata eminentno politična razprava in da so zato pri njej dovoljeni tudi povsem politični govori.

Ob 13.50 je predsednik današnje seje zaključil in sklical prihodnjo za sredo ob 9. jutraj.

Predlog slovenske delegacije o kmečkih dolgovih

Beograd, 12. decembra. p. Poslanci in senatorji dravske banovine, ki ne pripadajo JRZ, so imeli konferenco, na kateri so razpravljali o likvidaciji kmečkih dolgov v zvezi s položajem slovenskega zadružništva. Sklenili so osvojiti predloge, ki so jih postavile Zadružna zveza v Ljubljani, Zveza slovenskih zadrug in Zveza jugoslovenskih hranilnic ter jih v obliki nujnega zakonskega predloga predložiti narodni skupščini. Tudi ostali poslanci dravske banovine bodo pozvani naj se pridružio tej akciji. Ta zakonski predlog bo obširno motiviran.

Društvo narodov za špansko vlado

Svet DN smatra pritožbo španske republikanske vlade za utemeljeno

Zeneva, 12. decembra. w. Svet DN se je dopoldne sestal k tajni seji, na kateri je razpravljal o resoluciji, s katero naj bi se, če bo mogoče, še danes končala debata o španski državljanski vojni. Resolucija ugotavlja, da je pritožba valencijske vlade utemeljena, in potrjuje potrebo, da se države vzdržijo v interesu miru na svetu vsakega poseganja v notranje zadeve drugih držav. Nadalje odobrava politiko nevmešavanja, načrt mednarodnega nadzorstva ter francosko-britanski poizkus posredovanja. Naposled izraža obžalovanje zaradi gorja, ki ga prenaša špansko ljudstvo zaradi državljanske vojne.

Francoski delegat o posredovalni akciji

Vodja francoske delegacije, državni podtajnik Viennot, je podal zastopnikom mednarodnega tiska naslednjo izjavo o španski državljanski vojni:

Doslej je na francosko-angelsko pobudo pristala samo Rusija. Obstojta upanje, da bodo tudi Nemčija, Italija in Portugalska, ki imajo kakor Rusija posebne interese pri dogodkih v Španiji sporočili svoji pristane. Največje važnosti je da bi francosko-angelska pobuda čim prej dovela do sporazuma med vsemi v poštev prihajajočimi činitelji. Ni nobenega dvoma, da bo evropski mir vedno bolj ogrožen, ako bo španska državljanska vojna trajala dalje.

Vprašanje Alexandretta

Glede Alexandretta je izjavil Viennot, da zahteva turška vlada, naj se ta okraj končno javno odcepi od Sirije in naj postane samostojna država. Ne more biti v kompetenci francoske vlade, da bi sama po sebi dovolila take koncesije. Zaradi tega se je Francija izjavila pripravljeno, da se vsa zadeva izroči svetu DN. Francoska vlada bo predlagala svetu DN, naj posebna komisija neodvisnih prič, ki bi ji bili prideljeni zastopniki DN, na mestu prouči pritožbe turške vlade. Obiskala bi predvsem sirijske in turške obmejne pokrajine. Kar se tiče turške demarše, ne gre v nobenem primeru za kakršnekoli francoske interese, nastaja le vprašanje, ali bi proglasitev neodvisnosti tako majhne države, kakor bi bila to, omogočala sprejem v članstvo DN, in ali bi bilo v splošno korist, da se kaj takega sklene.

Aretacije komunistov na Dunaju

Dunaj, 12. decembra. k. Na Dunaju so policijske oblasti odkrile včeraj zelo široko razpredeno komunistično organizacijo, ki se je skrivala za nekim podjetjem, ki je imelo na videz povsem gospodarski značaj. Aretiranih je bilo 126 oseb. Policijski agenti so zaplenili izredno velike količine propagandnega materiala.

Beleške

Prva seja Zbornice za TOI

V novembru izvoljena nova Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo imela svojo prvo seja v petek, dne 18. t. m. Na dnevnem redu te prve seje je izvolitev zborničnega predsednika in izvolitev predsednikov za štiri odseke, ki sestavljajo zbornico. Za sestanek vlada zaradi tega veliko zanimanja ne le med zborničnimi svetniki in v gospodarskih krogih, marveč tudi v širši javnosti. Kakor zbornica sama, se volijo tudi njeni funkcionarji za poslovno dobo šestih let.

Nove volitve v dveh občinah brežiškega sreza

Iz občine Dobove v brežiškem srežu sta izločeni naselji Zupelevec in Vrhovec s tega sreza. Zaradi tega je razpisala banska uprava za obe ti dve občini nove volitve, ki bodo v nedeljo, dne 17. januarja.

V obeh občinah so bile volitve že dne 25. oktobra. Takrat je v Dobovi zmagala lista JRZ, ki je dobila 282 glasov proti 265 glasovom opozicijske liste. V Kapelah pa je zmagala opozicijska lista z 218 glasovi, proti 80 glasovom za listo JRZ.

Slovinci v Zagrebu

Hrvatski dnevnik razpravlja v daljšem članku o »tujcih« v Zagrebu. Opozarja na statistiko o ljudskem štetju dne 31. januarja 1931, ki je zadnja točna statistika. Takrat je imel Zagreb 185.581 prebivalcev. Od tega jih je bilo le 47.000 rojenih v Zagrebu, vsi ostali so se doselili. Med njimi je tudi 17.541 oseb, doseljenih iz Slovenije. O tem piše »Hrvatski dnevnik«:

»Med doseljenici iz raznih banovin pada v oči zlasti dravska banovina s svojimi 17.541 doseljenim, med katerimi je preko 11 tisoč žensk. Naravno je, da jih ne moremo šteti med tujce, toda ta nenormalno veliki priliv iz ene v drugo banovino ima tudi svoj škodljiv pomen, posebno če upoštevamo število nezaposlenih domačih ljudi.«

Dr. Spaho o Pašiću

Tudi v Sarajevu je bila spominska svečanost ob 10letnici smrti Nikole Pašića. Spominski govori je imel prometni minister dr. Mehmed Spaho, ki je med drugim rekel:

»Nikola Pašić je v vseh borbah za osvobodjenje in združevanje, pa tudi v naši novejši zgodovini igral zelo važno vlogo. Imel sem srečo sodelovati z njim in ohranil sem si najlepše spomine na njega. Danes drugače gledam na njegovo delo, kakor sem gledal poprej. Nikola Pašić je bil prešinjene velike ljubezni do demokracije in do državljanske svobode. Najbolj svobodno so bile volitve leta 1923., ko je bil Pašić predsednik radikalne stranke.«

V nadaljnjem svojem govoru je dr. Spaho rekel, da se v programu JRZ ostvarjajo tri velike misli Nikole Pašića: krepitev državne avtoritete, demokratični režim in politična svoboda. Vsa ta tri načela izvaja danes JRZ kot naslednica Pašičeve radikalne stranke. JRZ je privedla v življenje tudi veliko zamisel Nikole Pašića o složenem sodelovanju pravoslavnih in muslimanov.

Razveljavljen sklep Delavske zbornice

Ljubljanska delavska zbornica je sklenila, naj se računski prihranki v znesku 160.000 Din porabijo za podporo onih delavskih zaupnikov, ki so po zaključku stavke tekstilnega delavstva ostali brezposelni. Kakor sedaj poročajo delavski listi, ministristvo za socialno politiko ni odobrilo tega sklepa. Vendar pa bo predsedstvo delavske zbornice poskusilo doseči z ministristvom sporazum, ker smatra problem zaščite delavskih zaupnikov za izredno važen in nujen.

Beograjski industrijalci proti novim obremenitvam

V petek je bilo plenarno zasedanje beograjske industrijske zbornice. Zbornica se je izrekla proti nameravani uvedbi starostnega zavarovanja. Sprejela je resolucijo, v kateri pravi, da se stanje industrije ni zboljšalo v tlikli meri, da bi moglo prenesti kakršnekoli nove obremenitve. Zato se izreka zbornica tako proti uvedbi starostnega zavarovanja, kakor tudi proti nameravanemu zakonu o najmanjših mezdah.

Borba za Kulturbund

Zabeležili smo že, da bo danes v Novem Sadu glavna skupščina osrednje prosvetne organizacije jugoslovenskih Nemcev, nemškega Kulturbunda. Kakor poročajo listi, ni pričakovati, da bi skupščina potekla v harmoniji, ker se za vodstvo te naše najvažnejše nemške organizacije borijo tri skupine, poleg dosedanjega vodstva še takozvani »mladonemci« pod vodstvom znane dr. Hassingerja in pa hitlerjevsko usmerjeni Nemci. Vsekakor ima največ izgledov na uspeh dosedanje vodstvo, ki ga podpirajo tudi znani politični voditelji vojvodinskih Nemcev.

Protikomunistična akcija v Švici

Švicarska vlada je predložila zveznemu parlamentu poseben zakon za pobijanje komunizma. Zakon daje vladi tudi pravico, da v primeru potrebe razpusti komunistično stranko ali posamezne njene organizacije. Kot komunistično-revolucionarni čin je v zakonu označena tudi zasedba tvornic v času štrajka.

V utemeljitvi svojega zakonskega predloga opozarja vlada, da je švicarska komunistična stranka le sekcijska internacionala, od katere je popolnoma odvisna. Nemogoče je dopustiti, da bi manevri stranke, ki je podvržena vodstvu iz inozemstva, ogrozila demokratični ustavni red v Švici. V zvezi z akcijo zvezne vlade so nekatere kantonske vlade, med njimi ženevska, že tudi na lastno pest začele izvajati ukrepe proti komunistični podtalni propagandi. Zlasti pripovedujejo uradnikom, da bi bili člani komunistične stranke ali sodelovali pri kakršnikoli njeni akciji.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Krsna slava kraljevske rodbine

Beograd, 12. decembra. p. Jutri slavi kraljevska rodbina svojo krsno slavo sv. Andreja. Svečani službi božji in rezanju kolača bodo prisostvovali v kapelici na Dedinju vsi člani kraljeve rodbine in povabljene gostje.

K občnemu zboru Zveze kulturnih društev v Ljubljani

Danes se bodo zbrali v Ljubljani delegati podeželskih kulturnih društev, da na rednem letnem občnem zboru svoje centralne čujejo poročila odbora o delovanju zveze v preteklem poslovnem letu in da v medsebojni izmenjavi misli in dobrih izkustev določijo smernice svojemu delu za prihodnje leto. Občni zbor ZKZD ni samo organizacijska prireditelj, ki naj v smislu pravih zadosti formalnim zahtevam društvenega zakona. V vse večji meri je skupščina dragocena prilika, da se delegati med seboj spoznajo, da iznesejo odobru in skupščini svoje težnje in predvsem da si pridobijo moralne opore in nove pobude za nadaljevanje svojega važnega prizadevanja za povzdigo omike na našem podeželju. Po celotnem trudu in morebitnih razočaranjih je marsikakemu tihemu delavcu nadse potrebna zavest, da ni sam ki se daleč od oplajajočega centra vbada in žrtvuje svoj čas, dobro voljo in intelektualne sile v korist narodu, marveč da je takih idealistov več, da jih je mnogo in da delujejo po vsej naši domovini. Ta zavest je nedvomno velepomembna opora vsem, da ne omagajo pri delu in ne klonijo pred zaprekami ter navideznimi neuspehi.

Zveza kulturnih društev v Ljubljani je na svojem območju na široko razvila mrežo kulturnih organizacij in lahko rečemo, da ga ni lokalnega središča, kjer ne bi imela poštvalnih pristajev, vedno pripravljenih, da zastavijo vse svoje moči pri delu za povzdigo omike in napredka našega ljudstva. V današnjih časih epične razravnosti, sebičnosti in mrznje, moramo biti naravnost srečni, da ti zli valovi niso zajeli vsega in da se še vedno najde dovolj idealistično usmerjenih posameznikov, ki jim je glavna skrb, kako bi tudi v sedaj

„Slovenčeve“ spekulacije

Kadarkoli »Slovenec« napiše kak političen članek ali kako politično beležko, vedno se mu pozna, kako zelo spekulira na pozabljenosti ali pa strankarsko zaslepljenosti svojih čitateljev. Kajti drugače bi se ne upal stopati pred nje s takimi izmišljotinami in zavijanjji, kakor to običajno dela. Odveč bi bilo pobjati vsako sproti, saj naša javnost že ve, da »Slovenec« marsičesa ne smatra za greh, kar označujejo verski nauki, čeprav si pusti delati propagando s trditvijo, da »piše« v duhu katoliške akcije. Od časa do časa pa se nam zdi le dobro pritiči to ali ono debelo iz »Slovenčevih« izjavljanj, da se javnost na novo zave, s kakimi sredstvi se pri tem listu borijo.

V petek je n. pr. prinesel »Slovenec« uvodnik ob sestanku narodne skupščine. Med nalozami, ki čakajo skupščino in vlado, naštevata tudi to, da bo morala »država zopet vrniti uradništvo« kar so mn. JNS režimi odvzeli. Res malo debela je ta, saj je preteklo šele leto dni od redukcije uradnih plač, medtem ko JNS že dve leti ne nosi odgovornosti za vlado. Pač pa je bil pred letom dni »Slovenec« za vlado že ravno tako navdušen kakor je danes.

Tevfik Ruždi Aras v Beogradu

Beograd, 12. decembra. a. Snoči ob 21.30 je na potu v Zenevo prispel semkaj turški zunanji minister Tevfik Ruždi Aras. Na postaji so ga sprejeli predsedniki vlade dr. Stojadinović, turški in grški poslanik ter pomočnik zunanjega ministra Martinac. Po pozdravu sta odšla dr. Stojadinović in Ruždi Aras v dvorno kahalnico, kjer sta se razgovarjala do odhoda vlaka. Ob 21.55 je turški zunanji minister nadaljeval vožnjo proti Zenevi.

Vojaška vzgoja v ČSR

Praga, 12. decembra. b. Minister narodne obrambe Machnik je včeraj referiral v osrednjem izvršnem odboru agrarne stranke o načrtu zakona o vojaški vzgoji. Poudaril je med drugim, da bo nova vojna zahtevala sodelovanje vsega prebivalstva, tudi onega v ozadju fronte. Zato bo treba v primeru vojne mobilizirati vse državne sile. V ta namen je že sedaj potrebna sistematična vojaška vzgoja, ki bo po novem zakonu razdeljena v obvezno telesno vzgojo vse šolobvezne mladine in one mladine, ki šolo zapusti, ter pravo vojaško vzgojo mladine, ki se bo začela že s 17. letom in ki bo v rokah vojaške uprave. Voditelji mladinskih vojaških tečajev bodo aktivni in upokojeni oficirji in podoficirji.

Afera dr. Karpatija pred Stalom sedmorice

Zagreb, 12. decembra. o. Z afero zagrebskega zdravnika dr. Mirka Karpatija se je danes bavilo zagrebsko kasacijsko sodišče. Kakor znano, je bil dr. Karpatij pred okrožnim sodiščem obsojen na 8 mesecev strogega zaporar zaradi smrti Anje Puchovski in Pavle Petrovičeve po odpravi plodu. Kasacijsko sodišče se je postavilo na stališče, da v primeru Angele Puchovske ni kriv in se ima proces pred okrožnim sodiščem v tej zadevi obnoviti. Kazen 4 mesece strogega zaporar, ki jo je okrožno sodišče prisodilo zaradi smrti Pavle Petrovičeve, je Stal sedmorice izpremenil v kazen 4 mesece običajnega zaporar, pogojno za leto dni. Razsoda kasacije je izzvala v Zagrebu veliko pozornost.

Pri boleznih v sklepih, protinu, išijasu

dosežete dober uspeh s Tegal tabletami. Učinek je nagel in siguran brez škodljivih stranskih pojavov. Vprašajte svojega zdravnika. — Dobivajo se v vseh lekarnah. Ogl. registr. br. 1457 od 1/2/32.

njih neugodnih priklah čim uspešneje vršili stavljeni si naloge.

Delegati podeželskih celih slovenske ljudske omike je zbrala v naši prestonici osnovna misel, da ni svobode in napredka brez omike najširših slojev in da omike ni brez skrbnega, vztrajnega in smotrnega dela. Kakor je njihovo delo tiho, tako se tudi njihova letna skupščina vrši brez zunanje reklame in nepotrebnega pompa. Naša širša javnost v bežnem vsakdanjem vrvenju ne opaža dovolj živahnega delovanja ZKZD, te naše kulturne institucije prvega reda. Nihče vsaj ne šteje naznanilo o rednih predavanjih, gledaliških in drugih prireditvah, ki se v poslovnem letu izvrše na pobudo centralne. Kdor pa čuje poročila odbora se mora začuditi, koliko se da storiti z malenkostnimi sredstvi, ako spremljajo delo dobra volja, vera v stvar in prepričanje, da vsaka prireditev izvrši svoj namen, da nobena beseda ne pade na nerodovita tla in da vsak napor prej ali slej pokaže svoj blagodejni učinek.

Delegati, ki se danes zbera na posvetovanje, predstavljajo le ozek krog onih, ki stoji za njimi, ki jim pomagajo orati ledino in ki trdno verujejo v uspeh načrtnega in neumornega dela. Neprimerno širši je seveda krog onih, ki so željni in željni omike in ki so jim prireditve ZKZD skoro edina priklka, da si obogate znanje, razširijo obzorje in usmerijo svoje mišljenje v prave svobododomnosti. Poročila o izvršenem delu v preteklem poslovnem letu so edino plačilo za vložen trud, so pa tudi visoko priznanje delavcem na naši kulturni ni njeni.

Iskren pozdrav delegatom s željo, da bi bilo njihovo prizadevanje čim uspešnejše!

V serijo »Slovenčevih« zavijanj spada tudi njegov odgovor na naše članke o samoupravi. O njih ne ve povedati drugega, kakor to, da smo baje zahtevali, da mora »tudi nacionalna prosvetna politika ostati centralizirana«. Naši čitatelji dobro vedo, da je ta »Slovenčeva« trditev neresnična, zato je na tem mestu ne bomo pobijali.

»Slovenec« pristavlja: »ali pa pravimo, da je naše ljudstvo sposobno, da tudi svoje kulturne narodne zadeve na šolskem in vsakem drugem polju vodi samoo. To mu pritrjuje tudi mi. Pristaviti pa si dovoljujemo svoje mnenje, da je tudi dovolj zrelo in sposobno, da bi si samostojno urejalo svoje cerkvene zadeve. Ne mislimo tati na verske nauke, ki jim ne odrekamo pravice in potrebe po »centralizaciji«. Toda cela vrsta je drugih zadev, ki bi jih slovensko ljudstvo brez škode za vero in cerkev lahko samostojno urejalo, pa si jih le mora pustiti diktirati iz Vatikana. Gotovo smo in bomo mi vedno za mnogo obsejnejšo samostojnost na kulturnem in šolskem polju, kakor pa »Slovenec« za samostojnost na cerkvenem polju.

Jubilej kmetijske šole na Grmu

Novo mesto, 12. decembra.

Danes zadnji dan pred zlatim jubilejem kmetijske šole na Grmu je bil posvečen počastitvi spomina pokojnih voditeljev, učiteljev in absolventov šole. V šmihelski župni cerkvi je bila dopoldne slovenska maša zadušnica, ki jo je daroval ob asistenci mnogih duhovnikov kapiteljski prost Karol Očen. K maši se je zbralo mnogo ljudstva in tudi sorodnikov pokojnih. Prišli so tudi vsi gojenci pod vodstvom ravnatelja inž. Abseca. Iz cerkve je nato odšel dolg sprevod ljudi na šmihelsko pokopališče, kjer sta poleg pokojnega vodje Riharda Dolence in ravnatelja Skalyckega pokopana tudi upravnika šole Peter Urisk in Alojzij Bratina. Učenci šole so na pokopališču položili na grob Riharda Dolence in ravnatelja Skalyckega dva lepa kovčerja venca, ovita s trakovi in narodnih barvah. Po molitvah je imel ravnatelj šole inž. Absec govor, v katerem je poudaril velike zasluge obeh pokojnikov za zavid in vse naše kmetijstvo. Govoril je nato absolvent šole Ivan Jenko, obema pa se je v imenu svojcev zahvalil s toplimi besedami sin pokojnega šolskega vodje Riharda Dolence in ravnatelja Skalyckega, Ciril Dolenc, ravnatelj v p. Nato so učenci pod vodstvom šolskega nadzornika Skebete zapeli žalostinko »Blagor mu«.

Za jutrišnjo proslavo je vsa šola obdana z zelenimi malji, mesto pa je okrašeno s trobojnicami. Zvečer je bilo šolsko slostvo lepo razsvetljeno.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Oblačno vreme se bo razširilo na vso državo, manjše razvedritve bodo samo v Podunavju, v Zemplenu košava. Ponekod bo nekoliko deževalo, zlasti v zapadni polovici. Temperatura se bo še nekoliko dvignila.

Dunajska vremenska napoved za danes: Splošni vremenski značaj se zelo malo izpreminja in bo še dalje prihajal južni zrak z jugovzhoda. V vremenu še nobena bistvene izpremembe.